

Sygn. akt I ACa 940/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Sędziowie:	SSA Sławomir Jamróg SSO del. Beata Kurdziel
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa W. C. (1)

przeciwko A. G.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 24 listopada 2015 r. sygn. akt I C 408/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanej A. G. na rzecz powoda W. C. (1) kwotę 2 700 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Beata Kurdziel SSA Grzegorz Krężolek SSA Sławomir Jamróg

Sygn. akt : I ACa 940/16

UZASADNIENIE

Powód W. C. (1), w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej A. G., domagał się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci aktu notarialnego z dnia 27 grudnia 2012 roku, repertorium (...) numer (...), któremu Sąd Rejonowy w T. nadał klauzulę wykonalności, postanowieniem z dnia 13 listopada 2014 roku, w sprawie o sygnaturze I Co 3118/14 na rzecz poprzedniego wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T., a postanowieniem z dnia 28 stycznia 2015 roku, w sprawie, sygn. akt I Co 3793/14, na rzecz A. G., co do całości objętego tytułem wykonawczym zobowiązania to jest zapłaty kwoty 190.000 zł.

Domagał się także , obciążenia przeciwniczki procesowej kosztami postępowania

Uzasadniając żądanie wskazał , iż w akcie notarialnym z dnia 27 grudnia 2012 roku, rep.(...) numer (...),sporządzonym przed notariuszem A. H., w Kancelarii Notarialnej w T., złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 190.000 zł na rzecz wierzyciela (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T..

Postanowieniem z dnia 13 listopada 2014 roku, sygn. akt I Co 3118/14, Sad Rejonowy w T., nadał temu tytułowi klauzulę wykonalności.

Z kolei 28 stycznia 2015r , w sprawie I Co 3793/14 , Sąd nadał taką klauzulę na rzecz następczyni prawnej spółki w zakresie stwierzonego w nim obowiązku, czyli powódki.

Jak wynikało z motywów tego orzeczenia podstawą tego następstwa była umowa cesji zawarta pomiędzy spółką a pozwaną w dniu 29 listopada 2014r.

W oparciu o ten tytuł , pozwana wszczęła przeciwko powodowi egzekucję , w zakresie sumy 155 316, 80 zł , którą w sprawie Km 402/15 , prowadzi komornik przy Sądzie Rejonowym w T. , R. I..

Zdaniem W. C. (1) , nigdy nie był informowany o umowie cesji , a jego zgoda na nią warunkowała jej ważność z uwagi na charakter zobowiązania jaki łączył powoda ze spółką (...) i z którego wynikał stwierdzony podważanym tytułem jego obowiązek.

Po wtóre żądanie pozwu jest uzasadnione dlatego , że przed wszczęciem postępowania zobowiązanie stwierdzone kwestionowanym tytułem wygasło wobec zapłaty świadczenia dokonanej przez powoda, co uczynił, ściśle zgodnie z jej warunkami, określonymi w umowie z dnia 27 grudnia 2012r.

Odpowiadając na pozew A. G. domagała się oddalenia powództwa i obciążenia W. C. (1) kosztami postępowania.

W swoim stanowisku procesowym wskazała , iż zarzuty jakie podnosi powód powinny być powoływane w zażaleniu na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, a nie w procesie opozycyjnym.

Podnoszony przez niego zarzut zapłaty także nie może odnieść spodziewanego skutku albowiem realizując wpłaty, dokonywał ich na rachunek , który nie był już rachunkiem spółki - wierzycielki. Sytuacja tego rodzaju , w zgodzie z brzmieniem art. 452 kc , wobec nie skorzystania przez pozwaną z w ten sposób wykonanego świadczenia dłużnika w jakiegokolwiek części nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania stwierzonego negowanym tytułem , a pozwanego czyni podmiotem nadal zobowiązanym wobec pozwanej- cesjonariuszki

A. G. argumentowała ponadto , że powód dokonując wpłat w sposób przez siebie opisany , uczynił to dużo później aniżeli miał to zrobić zgodnie z ustaleniami zawartymi w umowie z 27 grudnia 2012r , która termin spełnienia świadczenia przez kupującego określała na 31 stycznia 2013r.

Powód nie dokonał przy tym żadnych aktów staranności, mających na celu ustalenie czy spółka (...) jest nadal jego wierzycielem i na jaki rachunek należy dokonać spełnienia świadczenia . Poza tym nieterminowa realizacja tego obowiązku przez powoda spowodowała powstanie po stronie wierzyciela wierzytelności z tytułu odsetek , która z pewnością ze została zaspokojona wpłatami , które w sumie odpowiadały tylko kwocie świadczenia głównego z tytułu ceny nabycia nieruchomości – 190 000 złotych.

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2015r , Sąd Okręgowy w Tarnowie :

- pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy , stanowiący akt notarialny z dnia 27 grudnia 2012r Rep. A Nr(...), sporządzony przed notariuszem A. H., w zakresie w jakim Sąd Rejonowy w T.nadał mu klauzulę wykonalności , na rzecz pozwanej A. G. , jako następczyni prawnej poprzedniego wierzyciela , spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

(...) w T., na podstawie postanowienia z dnia 28 stycznia 2015r , co do całości zobowiązania tj. kwoty 190 000 złotych[pkt I] ,

- w pozostałym zakresie powództwo oddalił [pkt II], oraz

- zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę łączną 11383 zł , tytułem zwrotu kosztów procesu. [pkt III sentencji wyroku]

Sąd I instancji ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

W akcie notarialnym z dnia 27 grudnia 2012 roku, repertorium (...) numer (...), sporządzonym przed notariuszem A. H., Kancelaria Notarialna w T., powód W. C. (1) i spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w T., zawarli umowę sprzedaży nieruchomości składającej się z działek nr (...) objętej księgą wieczystą nr (...) położonej w B..

Sprzedawcą była spółka , a kupującym powód .

Cenę nabycia strony ustaliły na kwotę 190.000 zł.

Ponadto wyraźnie postanowiły, że zapłata ceny sprzedaży nastąpi w terminie do 31 stycznia 2013 r, przelewem na konto sprzedającej prowadzone przez Bank(...)w B. numer (...).

Sprzedająca spółka oświadczyła też, że Bank (...) w B. oświadczeniem z dnia 21 grudnia 2012 roku stwierdził , że po wpływie kwoty 190.000 zł na wskazany wyżej rachunek, zwolni powyżej wskazaną nieruchomość z obciążenia hipoteką zabezpieczającą wierzytelność z tytułu kredytu udzielonego przez bank na zakup tej realności . Z treści tego oświadczenia wynikało także , że przy spełnieniu tego warunku , podobnie uczyni Bank (...) w P. , który był współuprawnionym z tego zabezpieczenia rzeczowego, o czym zapewnił w dokumencie z tej samej daty. W. C. (1) w treści umowy poddał się egzekucji wprost z niej , w odniesieniu do obowiązku zapłaty uzgodnionej ceny , jego terminu i pozostałych warunków spełnienia tego świadczenia.

W dniu 15 sierpnia 2013 r, tytułem zapłaty ceny za tę nieruchomość powód przelał na rachunek bankowy (...) kwotę 20.000 zł, 2 września 2013, w taki sam sposób, kolejne 10 000 złotych , a 8 sierpnia 2014r , 40 000złotych.

Postanowieniem z dnia 13 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w T. w sprawie o sygnaturze I Co 3118/14 , na wniosek wierzyciela , spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...), nadał klauzulę wykonalności powyższemu aktowi notarialnemu w zakresie zobowiązania powoda - dłużnika - do zapłaty kwoty 190 000 złotych.

W dniu 29 listopada 2014 r , spółka (...) zawarła z pozwaną A. G. pisemną umowę, z podpisami notarialnie poświadczonymi, zatytułowaną (...), której strony potwierdziły , że A. G. ma wobec spółki wierzytelność w kwocie 209.623,36 zł z tytułu pożyczki.

W celu zwolnienia się z zapłaty tego n długu (...) oświadczyła, że przenosi na pozwaną [cesjonariuszkę] m.in. wierzytelność w kwocie 190.000 zł, stwierdzoną w tytule egzekucyjnym , w postaci umowy sprzedaży z dnia 27 grudnia 2012 roku sporządzonej przed Notariuszem A. H., repertorium (...) numer (...), której w dniu 13 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w T. w sprawie o sygnaturze akt I Co 3118/14, zakresie obowiązku zapłaty ceny nabycia przez W. C. nadał klauzulę wykonalności.

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2015 r, Sąd Rejonowy w T.w sprawie o sygnaturze I Co 3793/14, na wniosek A. G. , nadał klauzulę wykonalności powyższemu aktowi notarialnemu na rzecz następcy prawnego dotychczasowego wierzyciela- wnioskodawczyni- , co do całości objętego tym tytułem zobowiązania.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd powołał się na zawartą w dniu 29 listopada 2014 roku pomiędzy (...) a pozwaną pisemną umowę, z podpisami notarialnie poświadczonymi, którą ocenił jako ważnie zawartą umowę cesji wierzytelności , dotąd przysługującej wobec W. C. (1) , spółce - cedentce.

W dniu 20 lutego 2015 r, działając w oparciu o wniosek A. G. , komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w T. , R. I. , skierował do powoda W. C. (1) zawiadomienie o wszczęciu egzekucji , prowadzonej w sprawie o sygnaturze Km 402/15 , na podstawie wskazanego wyżej tytułu wykonawczego. W jego ramach wierzycielka domagała się wyegzekwowania od dłużnika sumy należności głównej w kwocie 155.316,80 zł.

W dniu 2 marca 2015 roku, bezpośrednio po przekazaniu mu przez żonę tego zawiadomienia, powód wpłacił na rachunek bankowy (...) trzema przelewami łącznie kwotę 120.000 zł, jako brakującą część ceny nabycia nieruchomości w B. , określonej w umowie sprzedaży z 27 grudnia 2012r.

Rozważania prawne służące ocenie merytorycznej zasadności żądania powoda, Sąd Okręgowy rozpoczął od przedstawienia generalnych cech powództwa przeciw egzekucyjnego w formie powództwa opozycyjnego.

Akcentując następnie , że roszczenie W. C. (1) dotyczyło pozbawiania wykonalności tytułu wykonawczego , którym jest tytuł nie pochodzący od Sądu , stanął na stanowisku , odwołując się do relewantnego z punktu widzenia rozstrzygnięcia brzmienia art. 840 §1 pkt 1 kpc , że powód , wbrew pierwszemu z zarzutów A. G., mógł w ramach zgłoszonego żądania powoływać się także na zarzuty , które mógł uczynić podstawą zażalenia , które był uprawniony złożyć od postanowienia Sądu o nadaniu klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu na rzecz obecnej pozwanej.

Jego zdaniem zarzuty te jedynie mogły ale nie musiały, być formułowane przez W. C. (1) w postępowaniu klauzulowym , a nie skorzystanie z nich wówczas, nie powoduje , że w ramach powództwa opozycyjnego, będącego formą merytorycznej obrony dłużnika, nie może on do nich skutecznie się odwoływać .

Odnosząc się do zagadnienia związanego z charakterem umowy pomiędzy spółką (...) i pozwaną oraz wywołaniem przez nią skutków prawnych , w sytuacji , gdy nie był o niej informowany dłużnik spółki, Sąd Okręgowy ocenił , że w dniu 29 listopada 2014r doszło do zawarcia umowy cesji wierzytelności z której W. C. (1) był zobowiązany wobec sprzedającej. Cesja ta jednak była , wobec nie powiadomienia o niej dłużnika i braku jego zgody na tę czynność , nieważna .

Nieważność ta wynika z charakteru zobowiązania jakie powód - dłużnik- zaciągnął wobec spółki (...) , na podstawie umowy z 27 grudnia 2012r.

Na jego podstawie obecny powód był zobligowany nie tylko do zapłaty określonej umownie ceny ale także do tego , aby świadczenie to zrealizować w ściśle oznaczony w czynności prawnej sposób , bo na rachunek , który obsługiwał zobowiązanie (...) spółki (...) wobec kredytodawców - banków spółdzielczych w B. i P. .

Tylko wówczas banki , co wynikało z ich jednoznacznych oświadczeń, zobowiązywały się do wyrażenia zgód na wykreślenie hipotek obciążających nabywaną przez powoda - dłużnika- nieruchomość w B..

W takich okolicznościach wobec , wynikającej z brzmienia art. 509 §1 kc, nieważności umowy cesji, która czyniła uprawnioną wobec powoda A. G. ,powoduje, iż żądanie pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego , który realizuje egzekucyjnie pozwana, jest uzasadnione.

Oddalając żądanie W. C. (1) w pozostałym zakresie, Sąd Okręgowy wskazał , że o ile miało się ono odnosić do tytułu wykonawczego z którego uprawnionym był poprzednik prawny pozwanej - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w T. , nie mogło ono zostać uwzględnione dlatego , iż spółka nie występowała w procesie w charakterze strony pozwanej.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania był art. 98 §1 i 3 kpc.

W apelacji od tego orzeczenia , obejmując nią punkty I i III jego sentencji , pozwana domagała się wydania rozstrzygnięcia reformatoryjnego i oddalenia powództwa w całości oparzącego o obciążenie W. C. (1) kosztami postępowania za obydwie instancje.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

- naruszenia prawa materialnego, wobec nieprawidłowego zastosowania lub niezastosowania mimo , iż były ku temu podstawy w okolicznościach faktycznych ustalonych w sprawie następujących norm :

a/ art. 509 §1 kc w zw z art. 65§2 i 58 §1 kc , jako następstwa wyrażenia nietrafnej oceny , iż umowa cesji wierzytelności pomiędzy A. G. a spółka (...) z dnia 29 listopada 2014r była nieważna z uwagi na właściwości zobowiązania z którego przedmiot przelewu wynikał ,

b/ art. 452 kc , jako konsekwencji nie wzięcia przez Sąd I instancji przy wyrokowaniu tej normy pod uwagę ,

- naruszenia prawa procesowego , w sposób mający dla rozstrzygnięcia istotne znaczenie, mianowicie :

1/ art. 233 kpc wobec zastąpienia swobodnej oceny dowodów oceną dowolną , przy równoczesnym oddaleniu wszystkich wniosków dowodowych zgłoszonych przez strony. W szczególności nie przeprowadzenie przez Sąd dowodu z przesłuchania stron,

2/ art. 840 §1 kpc , jako następstwa uwzględnienia żądania pozwu , mimo , że nawet w części , zważywszy na fakty ustalone w sprawie , nie było to uzasadnione oraz wobec wyrażenia nietrafnego stanowiska , że w ramach powództwa opozycyjnego powód może powoływać się skutecznie na zarzuty właściwe dla negowania wyniku postępowania klauzulowego.

W motywach środka odwoławczego A. G., w istocie powtórzyła argumenty za pomocą których kwestionowała żądanie pozwu w postępowaniu rozpoznawczym przed Sądem I instancji.

Odpowiadając na apelację powód domagał się jej oddalenia , jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw oraz obciążenia pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając apelację , Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy A. G. nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu.

W szczególności nie można podzielić żadnego zarzutu na których opiera się jego konstrukcja.

Nie ma racji pozwana, formułując zarzut naruszenia art. 233 kpc.

Jak należy zakładać, biorąc pod uwagę motywy do których odwoływała się apelująca formułując go , chodzi jej o pierwszą z jednostek redakcyjnych tej normy.

Zgodnie z utrwalonym i podzielanym przez Sąd Apelacyjny , w składzie rozstrzygającym sprawę , stanowiskiem Sądu Najwyższego, wypracowanym na tle wykładni tego przepisu , powołując ten zarzut strona ma obowiązek wykazać , w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów , dlaczego postępowanie Sądu w zakresie ich oceny i dokonanych na ich podstawie ustaleń faktycznych, było nieprawidłowe.

W szczególności dlaczego, odmowa wiarygodności jednym dowodom, a obdarzenie tym walorem innych, nie da się pogodzić z regułami logicznego rozumowania i [lub] zasadami doświadczenia życiowego.

/ por. bliżej powołane jedynie dla przykładu judykaty Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2001, sygn. IV CKN 970/00 i z 6 lipca 2005 , sygn.. III CK 3/05 , obydwie powołane za zbiorem Lex /

Tylko na tych zasadach zbudowana przez skarżącą stronę polemika z oceną i ustaleniami Sądu niższej instancji jest polemiką rzeczową , która w razie podzielenia jej wniosków , może stać się podstawą oceny iż zarzut jest usprawiedliwiony.

Dla takiego wniosku nie jest wobec tego wystarczające to, aby strona poprzestała jedynie na przeciwstawieniu im własnej wersji oceny i ustaleń, uznanych przezeń za odpowiadające rzeczywistości.

Motywy jakimi posłużyła się A. G., aby zarzut ten uzasadnić, przekonują, że właśnie na tym poprzestała, co wyklucza podzielenie tak motywowanego zarzutu. Należy zauważyć, że argumenty do których w tym zakresie odwołuje się apelująca są bardzo skromne i z ich lektury nie jest wiadomym dlaczego uznaje ona wskazany przepis za naruszony a przede wszystkim brak jest wskazania, przez skarżącą który z dowodów, jej zdaniem, został przez Sąd I instancji niepoprawnie / dowolnie / oceniony i jakie przyczyny decydują o tego rodzaju wniosku.

Już te, wskazane wyżej braki, są wystarczającymi aby omawiany zarzut odeprzeć.

Zatem jedynie na marginesie wskazać należy, że podstawą dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń była treść dokumentów, których wiarygodność przez strony nie była negowana. W tym świetle, nie do końca zrozumiałe jest stwierdzenie, zawarte w uzasadnieniu apelacji, iż Sąd na jednej z rozpraw pominął wszystkie dowody wnioskowane przez strony. Tym bardziej nieusprawiedliwiona jest depozycja skarżącej o tym, iż Sąd nie przeprowadził dowodu z przesłuchania stron.

Nie uwzględnia ona tego, że po pierwsze nie domagała się przeprowadzenia tego dowodu, a po wtóre, iż dowód ten, jako subsydiarny, jest prowadzony jedynie wówczas, gdy pomimo wyczerpania środków dowodowych, nadal pozostają niewyjaśnionymi okoliczności faktyczne doniosłe dla rozstrzygnięcia. / argument z treści art. 299 kpc /

Gdy uzna, iż tak nie jest, to nawet w warunkach postulatów procesowych strony o jego przeprowadzenie, Sąd może takiego dowodu nie przeprowadzać, nie narażając się, na skutecznie postawiony zarzut naruszenia tego przepisu, którego nota bene apelująca, w sposób wyraźny, odrębnie, nie formułuje,

Uznanie, że wskazanych przyczyn, że omawiany zarzut nie jest trafny ma m. in. i tę konsekwencję, iż okoliczności, które Sąd Okręgowy uczynił podstawą faktyczną kontrolowanego instancyjnie wyroku, jako kompletne i poczynione prawidłowo, Sąd II instancji przyjmuje za własne.

Wymagają one jednak uzupełnienia o fakty, które wynikają z oświadczeń organów zarządzających banków (...) w P. i B., z dat odpowiednio 1 i 14 kwietnia 2015r.

Wynika z nich, że wobec zapłaty przez powoda całej ceny nabycia nieruchomości w B., zgodnie z warunkami określonymi w umowie z 27 grudnia 2012r, zgadzają się na wykreślenie hipotek obciążających tę nieruchomość, które miały zabezpieczać wierzytelności banków z tytułu udzielonych kredytów na jej zakup przez spółkę (...).

/ dowód : oświadczenia banków k. 22 i 26 akt /

Wiarygodność tych dokumentów nie była kwestionowana przez strony.

Nie ma racji skarżąca, gdy neguje sposób, w jaki Sąd Okręgowy zastosował, w ramach oceny roszczenia W. C. (1), art. 840 §1 kpc.

Krytyka skarżącej w tym zakresie opiera się na założeniu, iż powód, w ramach powództwa opozycyjnego nie może go skutecznie oprzeć na tych zarzutach, które powinien był formułować w ramach postępowania zażaleniowego od postanowienia o nadaniu tytułowi egzekucyjnemu [dalszej] klauzuli wykonalności, w oparciu o którą uprawnienie w nim stwierdzone, przeszło na apelującą.

Stanowisko to pomija bowiem zasadnicze, z tego punktu widzenia, rozróżnienie pomiędzy tytułami egzekucyjnymi pochodzącymi od Sądu i takimi, które ma mają tej cechy.

W takim przypadku bowiem oświadczenie o poddaniu się egzekucji, w odniesieniu do określonego obowiązku po stronie dłużnika ma charakter jedynie procesowy a nie materialnoprawny i wobec tego, także w sytuacji gdy

oświadczenie to składa on w ramach czynności dokonanej w formie szczególnej / aktu notarialnego / , jest uprawniony do tego, aby wytaczając powództwo opozycyjne , powoływać wszystkie służące mu zarzuty zarówno te, właściwe dla podważania formalnej poprawności nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu , jak i takie , które podważają materialnoprawną podstawę świadczenia , które w tej formie , uprzednio, zobowiązał się spełnić.

Norma ta nie została też naruszona , jak nietrafnie argumentuje skarżąca, poprzez to , iż Sąd uznał roszczenie powoda za , w części , uzasadnione mimo , jak podnosi , „ braku podstaw faktycznych i prawnych”

Zawracając uwagę na rzucającą się w oczy ogólnikowość tego stwierdzenia , która nie łączy się z żadną istotną merytoryczną treścią , wystarczy , odpierając tę ocenę powiedziec , że zarówno ustalenia faktyczne dokonane w sprawie jak i relewantne z punktu widzenia rozstrzygnięcia normy prawne , potwierdzają poprawność oceny Sądu Okręgowego , która zdecydowała o treści wydanego wyroku.

Nie można podzielić zarzutu naruszenia art. 452 kc.

Motywuąc żądanie pozwu powód wskazał na dwie , niezależne od siebie przyczyny , które jego zdaniem powinny spowodować uwzględnienie żądania pozwu.

Pierwsza z nich łączyła się z zarzutem nieważności umowy cesji zawartej pomiędzy spółką (...) i pozwaną.

Druga odwoływała się do wygaśnięcia zobowiązania stwierdzonego tym tytułem , wobec zapłaty świadczenia , dokonanej przez W. C. (1) w dniu 2 marca 2015r, czyli po dacie zawarcia umowy przelewu a przed dniem wniesienia pozwu.

Zwalczając zasadność drugiego z zarzutów , w toku sporu pozwana podnosiła , iż zapłata ta dokonana została na niewłaściwy rachunek , nie powodując twierdzonego przez powoda skutku dlatego , albowiem w zgodzie z art. 452 kc , mógłby on nastąpić tylko o tyle o ile aktualna , w dacie zapłaty wierzycielka , skorzystałaby z tego świadczenia dłużnika.

Skoro tak się nie stało , w jakimkolwiek zakresie , W. C. (1) nadal pozostaje wobec niej , na podstawie nietrafnie podważanego przezeń tytułu wykonawczego podmiotem zobowiązanym z tytułu świadczenia objętego tytułem wykonawczym.

Ta sama w istocie argumentacja jest powoływana przez skarżącą, w ramach omawianego zarzutu.

Jest ona nietrafna albowiem w zupełności pomija to , iż w ramach oceny prawnej roszczenia powoda, Sąd I instancji nie podjął rozważań dotyczących drugiego ze sformułowanych przez W. C. (1) zarzutów - zarzutu spełnienia świadczenia , do którego może się odnosić argument o naruszeniu art. 452 kc oraz związany z nim ten , w ramach którego skarżąca twierdziła , że zapłata dokonana przez powoda nie mogła być wykonaniem przezeń zobowiązania w całości, w warunkach nie objęcia nią wierzytelności z tytułu odsetek za opóźnienie , zważywszy na termin umowny, w jakim był on zobowiązany swoje świadczenie spełnić.

Jak wynika wprost z motywów wyroku z dnia 24 listopada 2015r , podstawą uwzględnienia [w części] powództwa W. C. (1) było uznanie przez Sąd za zasadny pierwszego z tych zarzutów, a to nieważności umowy na podstawie której uprawnienie do żądania spełnienia świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, przeszło na pozwaną.

Wobec tego stawiany zarzut musi zostać uznany za nieusprawiedliwiony, tym bardziej, że - o czym będzie mowa niżej - pierwszy z zarzutów powoda , kwestionując ważność umowy cesji , był uzasadniony i trafnie podzielony przez Sąd I instancji zdecydował , bez potrzeby oceny zarzutu zapłaty, o [częściowej] zasadności oszczerzenia zgłoszonego w pozwie.

Nietrafny jest również ten zarzut prawnomaterialny , w ramach którego skarżąca podważa ocenę Sądu Okręgowego zgodnie z którą umowa cesji wierzytelności zawarta pomiędzy spółką (...) i pozwaną, w dniu 29 listopada 2014r , jest

umową nieważną albowiem doszło do niej w warunkach braku zgody dłużnika , w sytuacji gdy tego rodzaju zgoda była niezbędna z uwagi na właściwość zobowiązania, będącego źródłem przedmiotu przelewu.

Wbrew stanowisku apelującej, powołanym w motywach środka odwoławczego dla wsparcia ocenianego zarzutu , wniosek prawny Sądu niższej instancji jest poprawny.

Z ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie wynika , że nieruchomości położona w B. została nabyta przez spółkę (...) za środki pożyczone od banków (...) w B. i P.. Zabezpieczeniem rzeczowym spłaty zobowiązań kredytowych właścicielki , były hipoteki ustanowione na rzecz banków.

Zgodnie z postanowieniami umowy sprzedaży zawartej pomiędzy spółką (...) jako sprzedawcą i W. C. (1) , jako nabywcą tej nieruchomości , objętej księgą wieczystą nr (...) (...) z dnia 27 grudnia 2012r , powód był zobowiązany do zapłaty ustalonej ceny 190 000 złotych , w terminie do 31 stycznia 2013r z tym , że wpłata miała zostać dokonana na ściśle określony w umowie rachunek , rachunek przeznaczony dla obsługi zobowiązań kredytowych sprzedawcy, wobec obu banków (...)

Z ustaleń tych wynika również , że obydwa banki , w załączonych do akt oświadczeniach , złożonych przed zawarciem umowy z 27 grudnia 2012r stwierdziły , że tylko w taki sposób dokonana wpłata , będzie warunkiem wyrażenia przez nie zgody na wykreślenie zabezpieczeń rzeczowych z księgi wieczystej.

Po dokonanej przez powoda, w dniu 2 marca 2015r , reszty ceny nabycia , właśnie w ten sposób , obydwa banki zezwoliły na wykreślenie hipotek, co potwierdzają oświadczenia ich organów zarządzających, odpowiednio z 1 i 14 kwietnia 2015r.

Zgodnie z normą art. 509 §1 kc wierzyciel nie może dokonać przelewu wierzytelności w drodze umowy na osobę trzecią , bez zgody dłużnika m. in. wówczas, gdyby konieczność jej uzyskania wynikała z właściwości zobowiązania.

Pojęcie to nie jest użyte przez ustawodawcę w sposób precyzyjny i wobec tego jest przedmiotem wykładni dokonywanej przez przedstawicieli nauki i orzecznictwo sądowe.

W ramach tych zabiegów interpretacyjnych twierdzi się np. ,że przelew byłby sprzeczny z właściwością zobowiązania, jeżeli zmiana wierzyciela miałaby prowadzić do zmiany identyczności zobowiązania, istoty świadczenia obciążającego dłużnika albo też , że sytuacja ta ma miejsce wówczas , jeśli cesja wywołały inne [szersze] aniżeli jedynie zmiana jednej ze stron , modyfikacje w treści stosunku zobowiązaniowego.

/ por w tej materii także , wskazane jedynie dla przykładu poglądy E. Łętowskiej w Systemie prawa cywilnego t III cz 1 s. 906, B. Łukowskiego w Komentarzu do kodeksu cywilnego , t. II s. 1221, Wydawnictwo Prawnicze 1972 oraz K. Zawady w Systemie Prawa Prywatnego , t. 6 s.1363 i n , Wydawnictwo C.H. Beck 2014/

Zdaniem Sądu Apelacyjnego przelew wówczas wymaga zgody dłużnika ze względu na właściwość zobowiązania , jeżeli w swoich skutkach umowa cesji zawarta bez niej narusza , w jakikolwiek zakresie, jego interesy podlegające ochronie prawnej.

Nieco inaczej zagadnienie to ujmując, zgoda taka jest konieczna wtedy , gdyby zmiana wierzyciela na skutek przelewu prowadziła w swoich następstwach do nałożenia na dłużnika dodatkowych obowiązków, lub ryzyk , które nie miałyby miejsca, w ramach pierwotnego stosunku zobowiązaniowego albo też do sytuacji nie odniesienia przez niego korzyści , które wiązałyby się z utrzymaniem tego stosunku w niezmienionym kształcie.

Fakty ustalone w sprawie potwierdzają , iż właśnie z tego rodzaju sytuacja po stronie W. C. (1) miała miejsce.

Ukształtowanie umowne warunków na jakich miał on spełnić swoje świadczenie z tytułu zapłaty ceny za obciążoną hipotekami nieruchomości w B. było tego rodzaju , iż nie było dla niego - jako dłużnika tego świadczenia obojętne

- komu, a w szczególności, w jaki sposób ma to świadczenie spełnić. Przeciwnie, zrealizowanie go ściśle na tych warunkach, decydowało o tym jaki będzie kształt nabywanego przezeń prawa.

Jak wynika z niekwestionowanych w apelacji depozycji W. C. (1) chciał aby nieruchomości, która kupował od spółki (...), była wolna od obciążeń. Do takiego skutku, w warunkach ujawnionych wcześniej wpisów hipotek, tę realność obciążających, mogło doprowadzić dokonanie przez niego zapłaty całej ceny, w kwocie 190 000 zł na ściśle określony rachunek sprzedającej, służący obsłudze zobowiązań kredytowych, zabezpieczeniem spełnienia których, były hipoteki na rzecz banków spółdzielczych w B. i P..

Warunek ten wynikał wprost z oświadczeń tych instytucji kredytowych, co więcej banki wywiązały się ze swojego zapewnienia o zwolnieniu nieruchomości powoda od tych obciążeń, w sytuacji gdy dłużnik, także ostatecznie, wywiązał się ze swojego, zobowiązania, realizując je ściśle w ten, umownie oznaczony, sposób

W toku postępowania nie zostało wykazane, co więcej pozwana nie starała się nawet tego czynić, że zmiana podmiotowa, dokonana na podstawie umowy cesji, pomiędzy spółką (...) była prawnie irrelevantna z punktu widzenia sytuacji dłużnika.

W szczególności nie zostało dowiedzione, że zapłata przez powoda pozostałej części ceny w inny sposób niż to było to uzgodnione, w umowie z 27 grudnia 2012r, przyniosłoby ten sam efekt w odniesieniu do stanu prawnego realności w B. jak ten, który wynikał [w zakresie zniesienia jej obciążeń rzeczowych] z realizacji przez W. C. (1) swojego świadczenia ściśle w sposób w niej określony.

Zatem należy, wbrew rozważanemu zarzutowi skarżącej, podzielić stanowisko prawne Sądu Okręgowego, który uznał, że umowa cesji wierzytelności z dnia 29 listopada 2014r, zawarta przez cedentkę z cesjonariuszką bez zgody powoda jako jej dłużnika jest umową nieważną z uwagi na charakter zobowiązania z którego przedmiot przelewu wynikał.

Dlatego Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji, na podstawie art. 385 kpc w zw z art. 509 §1 kc.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego była norma art. 98 §1 i 3 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc i wynikająca z niej, dla wzajemnego rozliczenia pomiędzy stronami tego tytułu, zasada odpowiedzialności za wynik sprawy.

Kwota należna powodowi od przeciwniczki procesowej z racji tego rozliczenia, zważywszy na wartość przedmiotu sporu oraz fakt, że wyczerpuje się ona w wynagrodzeniu profesjonalnego pełnomocnika, będącego radcą prawnym, została ustalona na podstawie §6 pkt 6 w zw z §12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS, w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 28 września 2002r [jedn. tekst DzU z 2013 poz.490]

SSA Sławomir Jamróg SSA Grzegorz Krężolek SSO / del/ Beata Kurdziel